

Prædiken til 4. søndag efter trinitatis

Luk. 6,36-42

Dette hellige evangelium skriver evangelisten Lukas: Jesus sagde: »Vær barmhjertige, som jeres fader er barmhjertig. Døm ikke, så skal I ikke selv dømmes; fordøm ikke, så skal I ikke fordømmes. Tilgiv, så skal I få tilgivelse. Giv, så skal der gives jer. Et godt, presset, rystet, topfyldt mål skal man give jer i favnen. For det mål, I måler med, skal I selv få tilmålt med.« Han fortalte dem også en lignelse: »Kan en blind lede en blind? Vil de ikke begge falde i grøften? En discipel står ikke over sin mester; men enhver, der er udlært, skal være som sin mester. Hvorfor ser du splinten i din broders øje, men lægger ikke mærke til bjælken i dit eget øje? Hvordan kan du sige til din broder: Broder, lad mig tage den splint ud, som er i dit øje! når du ikke ser bjælken i dit eget øje? Hykler, tag først bjælken ud af dit eget øje; så kan du se klart nok til at tage den splint ud, som er i din broders øje.« Lukasevangeliet 6,36-42

Hører I nogensinde Mads og Monopolet (Nu Sara og Monopolet og Mads og A-Holdet, red.) lørdag formiddag?

Almindelige danskere ringer eller skriver ind med problemer, spørgsmål og dilemmaer, som de gerne vil have panelets svar på. Intet er for stort eller småt til at blive vendt. I går var der for eksempel en fyr, der spurgte, om det var OK, hvis han bildte sin kone/kæreste ind, at han havde så meget arbejde, at han ikke kunne nå hjem og være med til at gøre hele hytten ren, inden hans svigerfamilie kom på besøg i weekenden, bare fordi han simpelthen ikke gad. Bonusinfo i den forbindelse var, at de normalt deltes om rengøringen.

Andre spørgsmål går på, at nogen ved om en, der er i et fast forhold, at han eller hun har noget kørende ved siden af. Spørgsmålet er: Skal de sige det, eller skal de bare holde kæft og blande sig uden om?

Som lytter kan man ikke lade være med at tænke, hvad nu hvis det var mig, der sku' svare? Ofte tænker man, hvor dum må man være, det er da indlysende, hvad svaret er. Det interessante er imidlertid, at de tre i panelet ofte får en til at tænke efter en ekstra gang, så det hurtige automatsvar eller den vilde forargelse over, hvor dumme folk er og opfører sig, den bliver bremset temme-

lig meget ned.

For tilværelsen er sjældent så sort/hvid, som vi gerne vil gøre den. Svarene på livets mange dilemmaer er langt fra altid så enkle, som vi måske ved første tanke synes.

På en måde er denne søndags to historier, både den om Kong David, som snød sig i seng med Batseba, og den Jesus fortæller om dit og mit skarpe blik for de andres fejl og mangler, selv om vi ofte lever fint og ubekymret med vore egne udtryk for de samme. På en måde er det en slags – ja, vi ku' jo kalde det, Jesus og monopolet.

For Kong David er jo lynende hurtig til at fælde en behård dom: ”Så sandt Herren lever: Den mand, der gør sådan, skal dø, og lammet skal han erstatte firedobbelt,” udbryster han harmdirrende fyldt af retfærdig hævnfølelse.

Og inden han når at blinke, rammes han som af en boomerang af sin egen hårde dom: ”Du er manden,” det er dig selv, historien handler om. For du ku' ikke holde fingrene fra Urias' ene kone, selv om du selv har et helt harem!

Du og jeg er med garanti faldet i samme grøft, når vi har været totalt blinde over for vore egne små og store snyderier og bedragerier, og færdselssynder og sorte arbejder og... ja, du kan selv fortsætte, for vi har alle tordnet mod alle de andre syndere, der burde bures inde, så de ku' lære det.

Hekseprocesser og gabestokke har til alle tider været en yndet folkesport – også inden for kirkens rammer. Ikke mindst på en søndag, der netop falder sammen med Sankt Hans aften, er det måske værd at overveje, hvor mange hekse og syndebukke, der på den måde har mærket selvfærdighedens hykleri og længsel efter nogen at lade det gå ud over.

Se blot, hvor nådesløst vi kaster os over vor tids hekseprocesser, når aviser og ugeblade hænger politikere, kendisser og hvem, der nu er kommet i søgelyset, til tørre på forsider og løbesedler.

Og selv om vi måske også er forargede på aviserne og ugebladenes snagen, så hindrer det os som regel ikke i at være forbavsende velinformerede om alle de slibrige detaljer, de kaster i grams – og det kan vel ikke være, fordi vi *alle* sammen lige har været hos frisøren.

Nej, vi har alt for tit et rigtigt godt øje til splinterne i de andres øjne, mens vi ofte har en forbavsende evne til at overse bjælkerne i vore egne.

Derfor er Mads og Monopolet også rigtig god, og ikke blot underholdende og morsom, men også tankevækkende radio.

Og derfor er det også godt at stoppe op sådan en almindelig søndag og mærke efter i selskab med Kong David og profeten Natan og Jesus og disciplene og farisæerne og hvem, der nu ellers trænger til at blive lidt langsommere på aftrækkeren.

For her i kirken, der handler det aldrig om de andre. Når Jesus fortæller historier, så er det ikke, for at de andre skal føle sig ramt og afsløret.

Jesu lignelser og fortællinger er spejle – spejle der skal få os til, som kong David, at opdage, at det er dig og mig, der er manden eller kvinden.

Tvivlens nådegave – kender I det udtryk, tvivlens nådegave – det betyder, at vi husker at overveje det nærmest utænkelige, men dog alligevel hypotetisk mulige: Det KAN være, at JEG ikke har ret, det KAN være, at JEG tager fejl, trods al min erfaring og menneskekundskab og klogskab og evne til at analysere – så foreligger muligheden: Det KAN være, JEG ikke har ret. Nej, vel, det ER ikke nogen rar tanke.

Men prøv engang at tænke efter med åbent sind.

Næste gang du hidser dig op over ungdommens sløvhed og selvoptagethed.

Næste gang du skændes, så det brager med din ægtefælle.

Næste gang du raser over de dumme politikere eller lærere eller, hvem du nu harcelerer over.

Næste gang du synes, idioten i bilen foran dig kører, som en der sku' ha' inddraget kørekortet.

Så lav eksperimentet, sig lige så stille til dig selv: Det KAN være, JEG ikke har ret. Sig lige så stille til dig selv: Det KAN være, JEG en anden gang har opført mig lige så tåbeligt.

For det er et nådesløst samfund, hvor tvivlens nådegave er sendt på efterløn.

Det ender i skilsmisse og brudte familier og politikerlede og trafikulykker – hvis vi ikke kan andet end at stå på den ret, vi selv mener, vi har og er i vores gode ret til.

Og det samme gælder her i kirken, netop i en uge, hvor bølgerne har gået højt, og kirkens konservative højrefløj i en kronik i Kristeligt Dagblad har advaret alle mod at gå i kirke hos sådan nogle præster, som bl.a. mig, der vil vie homoseksuelle.

For hvad nu, hvis vi, hvad enten vi er for eller imod vielse af homoseksuelle, begyndte med at give plads til tvivlens nådegave, begyndte med at gøre indrømmelsen, det kan være, at jeg tager fejl, og det er de andre, der har ret.

For uanset hvor flittigt vi studerer Bibelen, så ved ingen af os, hvem Gud på den yderste dag vil holde med.

Det betyder ikke, at så er munden lukket så godt og grundigt på os alle sammen, at vi ikke kan tillade os at protestere eller kritisere eller tage til genmæle, når vi synes, noget

Redaktion

Sognepræst
Adam Garff
Gentofte Kirke
adg@km.dk

Sognepræst
Andreas Riis Damgaard
Præstevang Kirke
Hillerød
ard@km.dk

Søndagslæsning
udkommer hver uge på
www.grundtvig.dk
– hvor man også
kan tilmelde sig
elektronisk nyhedsbrev
om Søndagslæsning

Grundtvigsk Forum
Farvergade 27
1463 København K
Telefon 4193 9000
vartov@vartov.dk

er forkert eller uretfærdigt eller ondt eller urimeligt.

Jesus tøver aldrig selv med at tale uretfærdigheden midt imod.

Jesus lader aldrig syv og fem være lige. Han hader synden, men elsker synderen.

Han siger fra, når det er nødvendigt, men han gør det på en måde, så alle kan slippe derfra uden at tabe ansigt.

Den, som er ren, kan jo kaste den første sten, siger han f.eks. til de vrede mænd, der står parat til at stene kvinden, de har grebet på forsk gernerig i hor.

Moseloven er ellers krystalklar – også selv om vi kan synes, det er en barbarisk lov, som vi måske ellers bilder os ind, det kun er muslimske primitive afrikanske lande, der kender.

Så er de gode bedsteborgere efter den tids normer absolut i deres gode ret til at fælde deres folkedom, stening.

Jesus modsiger dem faktisk ikke, han siger heller ikke, hun er uskyldig, han undskylder hende ikke med en streng barndom eller en dårlig indflydelse.

Han får dem bare til at tænke efter en ekstra gang: Den af jer, som er ren, dvs. uden synd og skyld, kan jo kaste den første sten. Tvivlens nådegave.

Eftertanken: Ku' det lige så godt være mig, der lå der og ventede på den første sten.

For tvivlens nådegave er som en kæp i hjulet, når vi bliver for blinde og nådesløse over for hinanden.

Ja, tvivlens nådegave er måske i bund og grund vort eneste håb. For tænk, hvis Gud var lige så hurtig og nådesløs til at fælde domme og fordømme, som vi mennesker er det.

Hvilken chance vil du og jeg have for at gøre os håb om at blive budt indenfor i Guds bolig, hvis vi ikke skal have andet end det, vi

er i vores gode ret til?

I den forstand er Jesus og monopolet ikke bare en snusfornuftig, du skal ikke kaste med sten, hvis du selv bor i et glashus-filosofi.

Sådan en gylden regel; behandl de andre, som du gerne selv vil behandles tankegang, behøver vi ikke komme i kirke for.

Nej Jesu ord bunder i en total omvæltning af, hvad det er for en målestok, Gud anvender.

Tvivlens nådegave er ikke bare en smart måde at undgå at få sine egne domme som en boomerang i nakken på.

Det er en helt ny målestok – nådens og tilgivelsens målestok.

Den minder os om, at uden tilgivelse så er vi fortabt.

Uden den kærlighed, som er parat til at rejse os op, når vi er faldet i, så er vi fortabt.

Uden den nåde, som lader nåden gå for ret, så ender vi i retfærdighedens iskolde nådesløse helvede.

Derfor lyder budet: ”Som Herren tilgav jer, sådan skal I også gøre,” ikke bare ved hvert eneste bryllup til brudeparret – det lyder også i dag til os.

Hvad det så betyder i din dagligdag, det skal vi synge om, om et kort øjeblik i salmen ”Nåden er din dagligdag.”

Der koges det hele ind til en maggiterning: ”Nåden er, når alt er tabt, at få alt tilbage.” Hør det lige igen: ”Nåden er, når alt er tabt, at få alt tilbage.”

Synes du stadig, det her er noget blødsødent sludder, så vil jeg håbe, der er en, der elsker dig så meget, at han eller hun vil forsøge at få splinten ud af dit øje, hvis det da ikke er en hel bjælke.

Amen

Jørgen Christensen
Frederiksborg Slotskirke

Salmer (Den danske Salmebog):

Nr. 722: Nu blomstertiden kommer

Nr. 276: Dommer over levende og døde

Nr. 289: Nu bede vi den Helligånd

Nr. 522: Nåden er din dagligdag

Nr. 696: Kærlighed er lysets kilde